בר:

ל) [כתובות מה: ב"ק קה:], ב) [חולין כה.], ג) כלאים פ"ג

ל) [חומן כה:], א) כנווים פייג מ״א פסחים לט:, ד) [קידושין לט:], ד) [מצורע מכלחא

דובים פרק גן, ו) וויקרא יאן,

ו) ובמדבר לאן, ק) ורש"לן,

ע) במ"ח: ואע"פ שאנל,

ה א מיי שם הי"ג ופכ"ג סלכה א: ים ב מיי פ"ד מהלכות כלאים הלכה ע סמג לאוין רעט:

מוסף תוספות

י א. אפילו פתוחים. מוס׳ קגיגה כג: ב. כיון דלא חזי ברא״ש. מום' למגע. ימגע. מוס יאתו ק. ג. דכלי חרס המוקף צמיד פתיל הניצול באהל המת. מוס' נ"ק כה: T. דהיינו הר"ן. בורטט. לוי הריק. ה. אלמא משמע דמטמא בהיסט אע"ג דאיז בא בהיסט אע"ג ואין בא לכלל מגע. מוס' נ"ק כה: 1. [ד]לאו קושיא היא דשאני התם. חי' סר"ן, . שמתחילה היה פתוח ואע״פ שהוקף אח״כ צמיד פתיל ראוי לנגיעה צמיו פוניל דאר לנגיצה הוא. מי' הל"ן. ח. וכפתוח דמי. חי' הל"ן. 10. דבכי . האי גוונא שהוא טמא בזב היה טמא נמי במת. תום׳ הרח"ש, י. מטמא. תוסי הרח"ש, יא. נמי. תוסי הרח"ש, יא. נמי. תוסי הרח"ש, יב. משמע דאית ליה טהרה במקוה [דאל"כ]. תוס' הרח"ש. יג. דהך. מוס׳ הלח״ש. יד. שיש לו טהרה במקוה. מוס׳ נ״ק כה: 10. דמפץ הרא"ש. תוס' נ"ק כה: 111. דמפץ קתני סתמא. תוס' הרא"ש, [ו]לשון כולל הוא לשל עץ ושל שיפא ושל גמי עץ ושל שיפא ושל גמי דתרוייהו ילפינן להו מזב. ח'י הכ"ץ. 10. [ו]הכא דתכינן ממפץ של שיפה וגמי שאין לו טהרה במקוה. תוס' הרח"ש. יז. דשפיר חשיב בא לכלל מגע כיון דעומד ליפתח. מוס׳ הרח״ש [ועי׳ עו״ש, ובריטב״ח בשם ר׳ יעקב ב״ר םמשוו שמיישב דברי רש"י. ומה שהקשו הרא"ש והריטב"א ע"ו מההיא יא, ק. ראלפסי יח. דמשמעו הא יש צמיד פתיל שוב לא תבא לו שום טומאה מגבו. תוס׳ הרא״ש. יט. ןדןאי לית ליה לר׳ יאשיה כלאי זרעים, למה לי שדך דמשמע למנטי ח״ל אפילו בא״י נמי אינו לוקה אלא משמע דבכלאי זרעים לא

רב נסים גאוו

פליג. תוס׳ קידושין לט.

, פכין קטנים שטהורין בזב טמאים במת. ממה שאמרד טמאים במת. ממה שאמרה טמאים במת. ממה שאמרה התורה בענין הזב (ויקרא טו) וכלי חרש אשר יגע בו הזב ישבר, ולא אמרה וכל כלי חרש, למדנו שפכין קטנים טהורין בזב, ואמרו במת (במדבר יט) וכל כלי פתוח, אפילו כל שהוא. וכבר פירשנו בברכות. הרי למדנו שפכין קטנים טמאין.

מה פבין קשנים שמהורין בזב. תימה דמסאה ותרקב ותיבה שפתחה למעלה יכול לעשות ק"ו דלא מטמא מדרם מטמא במת מפן שמטמא מדרם אינו דין שיטמא במת וי"ל דמה להנך שכן נעשין אב הטומאה מה שאין כן במפך דכיון שאין לו טהרה

במקוה אינו נעשה אב הטומאה כדמוכח בפרק בתרא דעירובין (דף קד:) אבל קשה דמפכים גדולים מלי למיעבד ק״ו דלא מטמו מדרסא כדאמר הכא דמדרם כלי חרם טהור ומטמא במת וי"ל דטפי ניחא ליה למיעבד ק"ו מפכים קטנים שטהורין מכל טומאת הזב לגמרי וקשה דבמעיינות הזב מנלן דלא מיטמו פכין קטנים דנהי דבשיער הזב לא מיטמו היינו משום דבעיה רחוי לנגיעת בשר כדפירש בקונטרס דמבשר הזב נפקא טומאת שיער אבל רוקו דכתיב בהדיא וכי ירוק הזב בטהור פשיטא דלא בעיא ראוי לנגיעת בשר וא״ת והיכי עביד ק"ו מפכין קטנים מה לפכין קטנים שכן מטמאין מאוירן תאמר במפץ כו' וליכא למימר דעביד ק"ו הכי מה זב הקל שאין מטמא פכין קטנים מטמא מפץ מת החמור דמטמא פכין קטנים אינו דין שיטמא מפן דמה [לוב שכן] מטמא במשכב ומושב (ב) ויש לומר דחיכה למימר שאר כלים יוכיחו שאין מטמאין מאוירן ומטמאין במת אף אני אביא מפץ מה לשאר כלים שכן נעשין אב הטומאה פכין קטנים יוכיחוי:

שמהורים בוב. שאינו יכול ליגע בתוכם לפי שפיהם לר ובהיסט נמי לא מטמו כדפירש בקונטרס דאת שאינו בא לכלל מגע אינו בא לכלל היסט וא״ת א״כ כלי חרם המוקף למיד פתיל לא יטמא בהיסטב ובפ"ק דנדה (דף ה:) אמר גשאינו ניצול במעת לעת שבנדה דה ובפ׳ הניזקין (גיטין דף סא:) נמי פריך וליחוש שמא תסיטם אשתו נדה ואור"תו דלמיד פתיל חשיב בא לכלל מגעי לפי שעומד ליפתח ולא דמי לקולית נבלה דאמ׳ בהעור והרוטב (חולין קכו:) מחוסר נקב כמחוסר מעשה דמי ואע"פ שחישב עליה לנוקבה אין

טמאה במשא דהתם סתמא אינה עומדת לנקיבה אלא ע"י מחשבה אבל מוקף למיד פתיל סתמו עומד ליפתח: מפץ שממא בזב אינו דין שיממא במת. מק"ו דהכא קי"ל נכל דוכתא סדכל המטמא מדרם מטמא טמא מת וא"ת כלי חרם המוחף למיד פתיל יוכיח שטמא בזב דמטמא בהיסט כדפרישית לעיל וטהור במת ואומר ר"ת דלא שייך למימר יוכיח מלמיד פחיל "דמה שהוא 'בהיסט הוב היינו משום דהוי כאילו נגע הוב בתוכו כדאמרי׳ איזהו מגע שהוא ככולו הוי אומר זה היסטו ובמת"א אם היה כזית ממנו בתוכו היה טמה: והא דית דיה מהרה במקוה. תימה דבסוף כילד הרגל (ב"ק דף כה:) קאמר עלה דמפן דהכא וקא מייתי לה בין לטומאת ערב בין לטומאת ז' יבמה שייך להזכיר טומאת ערב וז'

כיון דאין לו טהרה לעולם וי"ל דהאי ק"ו אהני נמי לפשוטי כלי עץ

המיוחדים למדרם דטמאים במת ומייתי הא לטומאת ז' אי נמי יג ברייתא איירי בכל מפלים בין במפץ עדיד בין במפץ שיפה וגמיטו ובמפץ

עץ קאמר התם דמייתי ליה לטומאת שבעה דאית ליה טהרה במקוה™

לא עםקינן דייחדינהו לאשתו נדה. פי׳ בקונטרס ואי מיטמא מדרם היכי מציל והלא כל דבר טמא אינו חולך בפני הטומאה אלא ש״מ דלא מיטמא מדרס הלכך כלי חרס המוקף למיד פחיל טהור מכל טומאה ובהיסט נמי לא מטמא דכ"ד שלא בא לכלל מגע אינו בא לכלל משא ואין נראה דודאי מטמא בהיסט כלי חרס מוקף למיד פתיל כדמוכח בנדה (ה:) ובגיטין (מא:) כדפירשתי לעיל"ו ומפרש ר"ת למדכתיב וכל כלי דייק דמי לא עסקינן דיחדינהו לאשתו נדה ' טומאות הבאות דרך גב יש לנו לטהרו מדכתיב וכל הילכך אפילו ייחד להו לישיבה טהורים אבל בהיסט מטמו דטומאה הבאה דרך תוך הוא דחשבינן כאילו נגע בפנים כדאמרינן איזהו מגעו שהוא ככולו הוי אומר זה היסטו ור"י מפרש דלא בעי למימר דמיירי קרא בכל ענין אפי׳ ישבה עליהם אשתו נדה או היסיטן אלא אם ייחד כלי

חרם לאשתו נדה טהור דאין כלי חרם מטמא מדרם דאי (ייחד) טמא לא יציל בצמיד פחיל אע"ג דלא ישבה עליו דאע"פ שבמת אינו מקבל טומאה מגבו כיון דבמדרם יכול לקבל טומאה אין לו לחוץ באהל המת ומסופק ר"י בכך: מניין דערוגה שהיא ו' בו'. י"א דערוגה ו' נפקא לן מדכתיב לחייו כערוגת הבושם (שיר ה) ומשמע לחייו לשון לוחות והם היו ו' על ו' מכלל דערוגה נמי כן היא: ארבע עד ארבע רוחות הערוגה. באמצע הרוח כדמוכח בגמרא לפי מה שאפרש בעז״ה ומה שפירש הקונטרס דכלאי זרעים דרבנן אינו לראה לר"י דהא אמרי" בפ" כל הבשר (חולין קטו.) כלאי זרעים ליתסרו דהא תיעבתי לך הוא ואין נראה לומר דלהרכבת האילן קרי כלאי זרעים משום דבספ"ק דקידושין (דף לני.) מפיק הרכבת האילן משדך לא תורע כלאים ועוד דהתם בקידושין אמר אההיא מילתא גופא בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים מה בהמתך בהרבעה אף שדך בהרכבה ומה בהמתך נוהג בין בארץ בין בחו"ל אף שדך נוהג בין בארץ בין

בחו"ל ופריך ואלא הא כתיב שדך ומשני ההוא למעוטי זרעים שבחו"ל 🌣 (ובפ׳ המביא) משמע דבא"י אסירי מדאורייתא ואפי׳ לר׳ יאשיה דאמר

ודין הוא ומה פכין קמנים שמהורין בזב

ממאים במת "מפץ שממא בזב אינו דין שיהא ממא במת ואמאי הא לית ליה מהרה במקוה א"ל ר' חנינא שאני התם הואיל ואיכא במינו א"ל ירחמנא ליצלן מהאי דעתא אדרבה רחמנא ליצלן מדעתא דידך ומעמא מאי תרי קראי כתיבי כתיב יואיש אשר יגע במשכבו וכתיב יוכל המשכב אשר ישכב עליו הזב יטמא הא כיצד יש במינו אע"ג דלית ליה מהרה במקוה אין במינו מקיש משכבו לו רבא אמר מדרם כלי חרם מהור מהכא (4) וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו יהא יש צמיד פתיל עליו מהור הוא מי לא עסקינן דיחדינהו לאשתו נדה וקאמר רחמנא מהור: מתני׳ פימנין לערוגה שהיא ששה על ששה מפחים שזורעין בתוכה חמשה זרעונין יד' על ד' רוחות הערוגה ואחת באמצע שנא^י בי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח זרעה לא נאמר אלא זרועיה: גמ' מאי משמע אמר רב יהודה כי כארץ תוציא צמחה תוציא חד צמחה חד הרי תרי זרועיה

תרי הא ארבע תצמיח חד הא חמשה

לנגיעת בשרו ולהכי אפקיה רחמנא בלשון נגיעת בשר כדכתיב (ויקרא טו) והנוגע בבשר הזב: טמאין במת. באהל המת דכתיב (במדבר יט) וכל כלי פתוח: מפן שטמא בוב. דהא חזי למשכב וכתיב וכל המשכב וגו׳. ומהכא נפקא לן בעלמא (נדה דף מט:) דכל המטמא במדרס מטמא טומאת מת ואפילו פשוטי כלי עץ: ואמאי. טמא בוב טומאת מדרס: והא לית ליה טהרה במקוה. דכי כתיב טבילה בפרשת שרליסי ובפרשת מדיוי כתיבה והנך כלים דכתיבי התם ילפינן להו טבילה אבל פשוטי כלי עץ שלא נכתבו שם לענין טומאה לא ילפינן להו טבילה ולית להו טהרה במקוה דהא לא כתיבא בהו כי היכי דאוכל ומשקה אין להם טהרה במקוה לפי שלא למדנו להם טבילה בתורה: שחני

רחמנא בלשון נגיעה דכל שאינו מטמא במגע אינו מטמא בהיסט

ובהעור והרוטב (חולין קכד:) אמר נמי

הכי לגבי טומאת משא את שבא לכלל

מגע בא לכלל משא אע"פ שאפשר

ליגע בחוט השערה ותניא בת"כם

דשיער הזב מטמא הנ"מ כלי הראוי

התם דאיכא במינו. יש בכלי עץ שיש וקים להן טהרה במקוה כגון מקבלים: רחמנה ליללן מהחי דעחה. דכיון דלדידיה ליכא טהרה במקוה לא שאני מכלי חרס: וטעמא מאי.

היכא כתיבא דמשום דאיכא במינו אע״ג דבדידיה ליכא ₪[מיטמא נימא] הואיל ואקשיתיה לזב עלמו בעי דתיהוי ליה טהרה לדידיה: כסיב משכבו. מקיש משכבו לו: וכחיב וכל המשכב. אע"ג דלא דמי לוב דהא לא כתיב משכבו: וכל כלי פתוח. כלי חרם האמר שהטומאה נכנסת לו דרך פתחו: מי לא עסקינן. מי לא משמע במקרא דאפי׳ ייחדו לאותו כלי לאשתו נדה לישב עליו כל ימיה אמר קרא דמציל על מה שבתוכו באהל המת ואי טמא מדרס היכי מציל והא כל דבר טומאה אין חולך בפני הטומאה אלא ש"מ דאין מדרם בכלי חרם הלכך כלי חרם המוקף למיד פחיל טהור מכל טומאה ובהיסט נמי לא מטמיא ליה "כדפרישית לעיל דכל שלא בא לכלל מגע לא בא לכלל משא לפיכך מציל על מה שבתוכו: בזתבי' שוורעין בחוכה ה' זרעונין. ולא הוי עירבוב שיש בה כדי להפריש ביניהם הפרש הראוי: ד' מד' רוחום הערוגה. ממלא את

ודין הוא ומה פכין קטנים. של חרם שטהורין בזב שאינן מטמאין

על ידו בשום טומאה דלמדרם לא חזו דאין עשויין לישיבה ועוד

שהן של חרס. ובמגע לא לטמאו דאין מטמאות אלא מאוירן ואין יכול להכנים אלבעו לתוכן מפני שפיהן לר ובהיסט לא דאפקיה

כל הרוח עד סמוך לקרן: ואחת באמצע. גרעין אחד. (כזה) ואע"פ שכל אלל^ש הקרנות סמוכין זה לזה ואין ביניהם הרחקה ג' טפחים ויונקים זה מזה אין כאן בית ואע"פ שכל אללש הקרנות סמוכין זה לזה ואין ביניהם עירבוב דהא אכלאים קפיד קרא אבל ליניקה לא מישיטן אפילו בכלאי הררת באייים

חיישינן אפילו בכלאי הכרם דאורייתא כדתנן (ב"ב דף כו.) זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן ואע"ג דינקו מתתאי וכ"ש כלאי זרעים דרבנן דלא חיישינן ליניקה כדתנן גבי ראש תור לקמן בשמעתין [פה:] וגבי ב׳ שורות והרי יש כאן היכר גדול רוח זו זרועה לפון ודרום וזו זרועה מזרח ומערב אבל בין זרע האמצעי לזרעוני הרוחות לריך הרחקה כדי יניקה דאין שם היכר ואי הוו מקרבי הוי עירבוב. והמפרש ד' גרעינין בד' הרוחות טועה דאי ההרחקה משום יניקה ט' זרעונין יש לזרוע בו ד' בד' הקרנות ואחד בכל רוח ורוח באמלעו וא' באמנע הערוגה ויש בין כל אחד ואחד ג' טפחים כשיעור יניקה טפח ומחצה לכל אחד. הלכך לכל הרוח הוא ממלא עד סמוך לקרן ואפילו אין בין זרע שברוח זו לזרע שברוח זו ג' טפחים לא איכפת לן דלענין כלאים היכר בעלמא הוא דבעינן כדפרישית: זרועיה. ובגמ' מפרש היכי משמע ה' זרעונים בו' טפחים: גבו' חוליא חד למחה חד ורועיה סרי סלמיה חד. וששה טפחים דליכא למילף מקרא:

הים

 מ"ח: וחע"פ שחנג,
[וע" חוס׳ חגיגה כג: ד"ה ילח],
() נדה מט. סוכה כ.],
() וו"ג ובפ" מעשר בהמה משמע בהדיח דחסור משמע בהדיא דאסור מדאוריי' והוא בבכורות נד., תורה אור השלם

וֹ וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנֵּע בְּמִשְׁבְּבוֹ יְכַבֶּט בְּגָדְיו וְרְחַץ בַּמִּים וְטָמֵא עַד הָעֶרב:

2 כַּל הַמִּשַׁכַּב אֲשֵׁר יִשַּׁכַּב עליו הוב יטמא וכל הכלי אַשֶּׁר יַשָּׁב עָלְיו יִטְמָא:

ויקרא טו ד ובל בְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמַא במדבר יט טו 4 כי כארע תוציא צמחה יּנְגַנְּה זֵרוּעֶיהָ תַצְמִיחַ בֵּן אֲדֹנָי אֱלֹהִים יַצְמִיחַ צְדְקָה וֹתְהַלָּה נָגֶר כָּל הַגֹּוֹיִם: שעיהו סא יא

הגהות הב"ח

כלי: (ב) תום' ד"ה מה פכין וכו' דמה לזב שכן מטמא משכב ומושג תאמר במת

מוסף רש"י

ומה פכין קטנים שטהורין בזב. נכל טומאותיו, דכלי חרס אין טומאותיו, דכלי חר מטמא אלא מאוירו, מטמם סגם מסוירו, ומחך שפיו שלו לר אין יכול להכניס אלבעו לחוכו, ולמדרס נמי לא חזי, ובהיסט נמי להכי אפקיה רחמנא להיסט כלי חרם בזב בלשון מגע, כדכתיב יגע בו ביבין מגע, כדכתיב. (ויקרא טו) וכלי חרס אשר יגע בו הוד יייר יייביר סוב וגר׳ במגעו אינו מטמא בהסיטו, טמאים במת. נאהל המת, לכתיב (במדבר יט) וכל כלי פתוח וגו' ואי זהו כלי שטומאתו קודמת לפתחו הוי אומר זה כלי חרס, וכתיב טמא הוא, ואפילו פיו לר הרי הוא ראוי להאהיל עליו (ב"ק). רחמנא ליצלן. כיחד גו טעמו של דבר, מפני גו טעמו של דבר, מפני בהבנת הלב כדמפרש לקמן (כתובות מה:).